

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 578/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen rataverkon merkityksestä huoltovarmuuden kannalta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jari Koskela /PS näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 578/2022 vp:

Näkeekö hallitus maailmanpoliittisen tilanteen muuttumisen vaikutukset Suomen rata-hankkeisiin,
onko hallitus valmis tarkastelemaan uudelleen Liikenne 12 -suunnitelmaa kysymyksessä esitettyjen huomioiden kannalta ja
millaisin toimin läntisen Suomen satamien roolia ja yhteensopivuutta rataverkon kanssa aiotaan parantaa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen liikennejärjestelmässä on tapahtunut viimeisen vuoden aikana merkittäviä muutoksia. Näitä muutoksia kuvataan Liikenne- ja viestintäviraston liikennejärjestelmäanalyysissä, jonka yksi osa on liikenneverkkojen tarpeita kuvaava liikenneverkon strateginen tilannekuva.

Valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) toimeenpanoon liittyvää liikenneverkon strategista tilannekuvaa ja sen perusteella tehtäviä suunnittelu- ja investointiohjelmia päivitetään vuosittain. Liikenne12 -suunnitelman toimeenpanossa pystytään reagoimaan siis nopeastikin toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Ohjelmien päivitykset tehdään asiantuntijatiedon, vaikuttavuusselvitysten ja kustannus-hyötylaskemien perusteella. Tavoitteena on jatkuva ja yhteiseen tietopohjaan perustuva päätöksentekoprosessi, jossa otetaan huomioon myös kansainvälisen toimintaympäristön ja kuljetusvirtojen muutokset. Huoltovarmuuteen liittyvät tarpeet pyritään huomioimaan myös.

On totta, että satamaverkkomme merkitys on korostunut tässä muuttuneessa tilanteessa aiempaa vieläkin selkeämmin. On myös havaittavissa, että vuoden 2022 aikana rautateiden tavaraliikenne on siirtynyt itä-länsisuunnasta etelä-pohjois-suuntaiseksi. Raskas pelletti- ja hiilitransitoliikenne Länsi- ja Etelä-Suomen satamiin on päättynyt, kuten myös raakapuun tuonti idästä. Tilalle on tullut raakapuun tuontia erityisesti Kainuusta ja Kaakkois-Suomesta. Etelä-pohjois-suuntaisilla Savon ja Karjalan radoilla liikenne on lisääntynyt.

Käynnissä oleva Digirata-hanke lisää kapasiteettia kaikilla olemassa olevilla radoilla. Uudella digitaalisella kulunvalvontajärjestelmällä voidaan lisätä ratojen kapasiteettia merkittävästi. Ensimmäisenä kaupallisena ratana uudella järjestelmällä toteutetaan Porin ja Rauman radat. Tämä parantaa näiden ratojen kapasiteettia ja palvelee kyseisten satamien tavaraliikennettä. Lisäksi Tahkoluodon satamaradan peruskorjaus on juuri valmistumassa.

Niinisalons radalle on tehty 2022 ylläpitokorjaus. Kiskoja on kunnostettu ja radalle on vaihdettu runsaasti ratapölkkyjä. Rata palvelee nyt hyvin raskaitakin kuljetuksia.

Läpimenevän Pori–Haapamäki–Jyväskylä–Pieksämäki–Parikkala-yhteyden avaamista ei ole tunnistettu Väyläviraston investointi- tai suunnitteluohjelmassa edistettäväksi hankkeeksi. Nykyinen liikenne kulkee eteläistä reittiä Tampereen kautta ja tämän reitin kapasiteettia parannetaan entisestään Digirata-hankkeen avulla. Yhteyden parantamista on suunniteltu ainoastaan vilkkaassa käytössä olevalla Jyväskylän ja Pieksämäen välisellä rataosuudella.

Nykyisen rataverkon ylläpito on haasteellista ja pitkät uudet ratayhteydet vaatisivat lisärahoitusta. Tällä hetkellä rahoitusta ohjataan Liikenne12-suunnitelman mukaisesti ennen kaikkea nykyisen käytössä olevan rataverkon kunnostuksiin.

Helsingissä 29.11.2022

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

VN/30680/2022-LVM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: